

Gedragscode veiligheid in onze gemeente

v1 2025-10-12

Inleiding

Onze gemeente wil een sociaal veilige kerk zijn voor iedereen – voor jong en oud, leden, gastleden, en bezoekers.

Onze gemeente wil een geloofsgemeenschap zijn die herkenbaar is aan de onderlinge liefde – die tot uitdrukking komt in een liefdevolle zorg voor elkaar en waarin elkaars grenzen worden gerespecteerd.

De omgang met elkaar willen wij invullen aan de hand van de les die Jezus ons meegegeven heeft: “Heb je naaste lief als jezelf!” (Marcus 12:30).

Die naastenliefde vindt plaats binnen veilige grenzen en dat vraagt om:

- Persoonlijke weerbaarheid waardoor je aan een ander je grens kunt aangegeven;
- Respect om grenzen van een ander niet te overschrijden.

Met elkaar willen wij ons inspannen om ervoor te zorgen dat de gemeente een veilige plek is voor iedereen – een plaats waar je jezelf mag zijn en waar wij transparant en open zijn naar elkaar.

Met dit document willen wij kaders geven voor de onderlinge omgang met elkaar en duidelijk maken hoe wij omgaan met machtsmisbruik, met een gevoel van machtsmisbruik of een vermoeden van machtsmisbruik.

Relaties

De Bijbel vergelijkt ons als gemeente met een lichaam met vele leden. Christus is het Hoofd van dat Lichaam. Onder Zijn leiding is de leiding van onze gemeente in handen van een team van oudsten en een voorganger. Zij vormen samen formeel het hoogste menselijke gezag in de gemeente. Zij hebben als onderdeel van hun leiderschap een herderlijke taak naar alle leden, gastleden en bezoekers van de kerk.

In de gemeente bestaan allerlei relaties, die globaal onder te verdelen zijn in functionele relaties en privé relaties.

Functionele relaties zijn relaties tussen gemeenteleiders onderling en gemeenteleiders en anderen. Je kunt daarbij denken aan:

- Voorganger en oudstenteam;
- Oudsten en andere gemeenteleiders en gemeenteleden
- Kringleiders en kringleden;
- Jeugdleiders en jeugdleden;
- Kinderleiding en kinderen;
- Pastorale relaties waarin de een zorg verleent en de ander zorg ontvangt.

Juist daar waar gezagsrelaties bestaan, is er een mate van afhankelijkheid en bestaat het gevaar van machtsmisbruik, zoals:

1. Misbruik van de gezagspositie ten voordele van de gezagsdrager.
2. Manipulatie of intimidatie door de gezagsdrager.
3. Seksuele intimidatie of seksueel misbruik;
4. Financieel misbruik.
5. Emotionele druk die de vrijheid van de ander wegneemt.
6. Het bewerken van ongezonde afhankelijkheid in pastorale relaties.

Wij vinden dat er sprake is van machtsmisbruik wanneer een leidinggevende* op een intimiderende, manipulerende of gewelddadige manier gebruik maakt van zijn of haar positie en bevoegdheden ten koste van degene met wie hij of zij in een vertrouwens- en of gezagsrelatie staat.

*Met leidinggevendens bedoelen wij de voorganger en oudsten, maar ook pastorale werkers, kringleiders, jeugdleider en kinderwerkers.

Omgang met elkaar in het algemeen

In het navolgende geven wij enkele richtlijnen voor het gedrag van alle leden.

Van alle leden in onze gemeente, maar bij leidinggevende in het bijzonder wordt verwacht dat hij of zij leeft als een volgeling van Jezus Christus – en dat hij of zij hier op aangesproken mag en kan worden.

Betrouwbaarheid en integriteit in de omgang met God en in alle persoonlijke, maatschappelijke en publieke relaties. Van alle leden, maar in het bijzonder de leidinggevende wordt verwacht dat hij of zij anderen hierin het goede voorbeeld geven.

De leidinggevende streeft ernaar alle mensen met gelijk respect en gelijke zorg te behandelen.

Alle leden, maar in het bijzonder de leidinggevende gaan zorgvuldig om met het verschil in functionele en privérelaties. Als er sprake is van gevoelens van (niet passende) verliefdheid wordt de functionele relatie beëindigd.

Alle leden hebben, maar in het bijzonder de leidinggevendens hebben de verantwoordelijkheid, ter bescherming van zichzelf en anderen, om grenzen aan te geven ten aanzien van wat wel en niet verantwoord is binnen een vertrouwens- en/of gezagsrelatie en deze grenzen te bewaren en te bewaken.

Alle leden respecteren de persoonlijke (fysieke en geestelijke) integriteit van de ander, er is hier geen verschil tussen leidinggevendens of leden. Ieder dient zich bewust te zijn van de machtsongelijkheid die een leidinggevende positie met zich meebrengt. De leidinggevende maakt geen misbruik van de afhankelijkheid of kwetsbaarheid van degenen die aan zijn of haar leiding of zorg zijn toevertrouwd. Leden die leiding ontvangen zijn zich bewust van het belang van de integriteit van de leidinggevende en staan ervoor open om aangesproken te worden op hun verantwoordelijkheden als lid van de gemeente.

De houding van de leidinggevende tegenover de ander is gebaseerd op respect voor die ander en de erkenning dat God en wij hem of haar zelf de verantwoordelijkheid laten voor eigen keuzes zonder vorm van dwang.

Iedere vorm van seksuele toenadering tot of intimidatie door een leidinggevende van een persoon die aan zijn of haar leiding of zorg is toevertrouwd, is een ernstige en schadelijke vorm van grensoverschrijdend gedrag. Hierbij maakt het geen verschil of de andere partij akkoord gaat of zelf het initiatief neemt. Onder seksuele toenadering of intimiteit wordt verstaan: toespelingen, woorden of daden die affectieve, seksuele of erotische gevoelens kunnen opwekken, seksuele handelingen en geslachtsgemeenschap.

De leidinggevende zal waken voor misbruik van zijn of haar positie, belangenverstrengeling en gebruik van manipulatie. Onder manipulatie wordt verstaan het bewust of onbewust misbruik maken van een ander om er zelf beter van te worden, dit kan zowel met machtsvertoon als op subtiële wijze gebeuren.

Wanneer de leidinggevende zelf betrokken is in een conflict binnen kerk, gemeente of organisatie zal hij of zij zich onderwerpen aan de leiding van de gemeente bij de aanpak van dit conflict.

Als gemeente geloven wij in de werking van de Heilige Geest, waaronder het uitspreken van een profetisch woord. Echter, een profetisch woord kan zeer sturend zijn of als zodanig ook negatief ervaren worden. Veiligheid voor zowel de spreker als de ontvanger van het profetisch woord willen wij waarborgen door de volgende zaken in acht te nemen:

De gave van profetie in het kader van Veilige Kerk

We geloven in de gave van profetie als één van de gaven van de Heilige Geest. We weten echter dat deze kostbare gave kan worden misbruikt - zeker ook in het kader van machtsmisbruik. In het belang voor de 'veilige kerk' hanteren wij de volgende aspecten.

We geloven dat in principe alle gelovigen kunnen en mogen profeteren. Maar we geloven ook dat slechts enkelen zich profeet mogen noemen - op de wijze zoals bijvoorbeeld Efeziërs 4:11 daarover spreekt - en dat alleen wanneer zij door de gemeenteleiding als zodanig zijn erkend en openlijk bevestigd. Dit voorkomt dat mensen de gave van profetie misbruiken om ongeoorloofde invloed op anderen uit te oefenen.

We geloven dat profetie altijd moet worden getoetst en dat profetie altijd ondergeschikt is aan de Bijbel als het geschreven Woord van God. De Bijbel leert dat ons profeteren onvolkomen is (1 Kor 13:8-10). Dit betekent dat ons profetische spreken soms ten dele waar is, of zelfs dat zij die profeteren zich kunnen vergissen. Het kan ook zijn dat de profetische indruk vermengd is met onze eigen mening of onze eigen gevoelens. Deze toetsing betekent allereerst dat persoonlijke profetie moet worden getoetst door de ontvanger(s) zelf. De ontvanger bepaalt in zijn of haar relatie met God uiteindelijk wat het is dat God wil zeggen en wat daarmee moet worden gedaan.

De gave van profetie moet altijd ondergeschikt zijn aan de liefde van God (1 Kor 14:1). Daarom is de allereerste toets voor profetie dat het bemoedigend, troostend en vermanend/opbouwend moet zijn (1 Kor 14:3). Profetische uitingen mogen nooit intimiderend of manipulerend zijn. Profetie mag nooit dwingend zijn of worden gebracht op een manier die de ontvanger als verplichtend ervaart. Profetische uitingen mogen nooit de ander beschamen, vernederen of pijn doen. Profetische woorden zijn in principe niet kritisch of veroordelend, maar juist sturend naar het goede, opbouwend en bemoedigend.

Profetie is onderdeel van het werk van de Heilige Geest in en door de gemeente. Het is onderdeel van het gehele werk van gemeente - van de gelovigen samen. Het is daarom verstandig om een

profetisch woord in aanwezigheid van tenminste één andere gelovige uitspreken. Dit voorkomt dat indringende profetische woorden later moeilijk te toetsen zijn, omdat het enkel in de privé-sfeer is uitgesproken.

Hoewel het liefdescriterium van 1 Kor 14:3 leidend is, is er soms sprake van corrigerende, vermanende of sturende profetieën. Echter, deze mogen in onze gemeente in samenkomsten of in persoonlijke gebedssituaties alleen worden uitgesproken nadat dit binnen het leiderschap is besproken en getoetst. We willen hier zorgvuldig en voorzichtig mee omgaan - juist omdat we weten dat ons profeteren onvolkomen is en dat juist door dit soort profetische woorden veel schade kan worden aangericht.

Omgang met kinderen en jongeren

In onze gemeente organiseren wij activiteiten voor kinderen en jongeren. Deze activiteiten moeten plaatsvinden in een omgeving die veilig is – voor de kinderen en de jongeren, maar ook voor onze vrijwilligers.

Wij willen Gods liefde uitdelen, omzien naar kinderen en jongeren en er voor hen zijn. In de omgang met kinderen en jongeren kan sprake zijn van intimiteit. Een kind of jongere kan aanhankelijkheid vertonen, bijvoorbeeld op schoot willen zitten, een knuffel willen of troost zoeken. Daarnaast zijn kinderen en jongeren druk bezig met het ontdekken van hun seksualiteit. Het is belangrijk dat hier ruimte voor is, maar ook dat op dit vlak geen grenzen worden overschreden.

Bij verschillende activiteiten is sprake van lichamelijk contact en een bepaalde intimiteit: stoeien, tegen elkaar aanzitten, in kleine ruimtes vertoeven, enzovoort. Wat ongewenst gedrag is, verschilt dus per situatie.

Belangrijk is dat er een klimaat is waarin de minderjarige zijn of haar persoonlijke grenzen mag hebben en die ook mag aangeven door iets te zeggen of door lichaamstaal. Uiteraard is er een haarscherpe grens: alle seksuele contacten en intieme handelingen van seksuele aard tussen onze vrijwilligers en minderjarigen zijn ontoelaatbaar.

Hieronder vind je zes stelregels die wij aan iedereen binnen de gemeente meegeven in de omgang met kinderen en jongeren buiten de vertrouwelijkheid en het gezag van de ouders.

- 1) Kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet aan als een kind of jongere dat niet wil.
- 2) Ga niet alleen met een kind of jongere naar een afgesloten ruimte of afgelegen plaats.
- 3) Maak geen persoonlijke afspraken met een kind of jongere, tenzij met uitdrukkelijke toestemming van de ouders en ook dan bij voorkeur samen met nog een volwassene.
- 4) Dring niet verder door in het privé leven van kind of jongere dan nodig.
- 5) Let op elkaar, durf daarbij alert te zijn en de ander aan te spreken op gedrag waar jij ongerust over bent.
- 6) Als je gedrag waarneemt of vermoedt dat grensoverschrijdend is, overleg dit dan met je teamleider of met de desbetreffende contact-oudste.

Algemene gedragsregels voor medewerkers en leidinggevenden m.b.t. kind en jongeren werk.

- 1) Iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is; alle mensen zijn verschillend en dat is prima.
- 2) Iedereen gaat respectvol met elkaar om. Er worden geen racistische opmerkingen gemaakt, gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten.
- 3) Er wordt geen lichamelijk of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld.
- 4) Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of medewerkers is de teamleider Kinder/ jeugdwerk bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om deze van de taak te ontheffen. In overleg met de Oudstenraad, na overleg met de vertrouwenspersoon, kan een medewerker zelf de toegang tot onze diensten worden ontzegd.
- 5) Wapens (waaronder ook (kleine) messen, nepwapens e.d.) zijn bij alle activiteiten verboden; (bij overtreding van deze regel wordt het wapen in beslag genomen en kan de politie worden ingeschakeld).
- 6) Iedereen houdt zich aan gemaakte afspraken.
- 7) Iedereen is zuinig op het materiaal en de omgeving van de kinderactiviteiten en op de bezittingen van een ander;
- 8) De medewerker is consistent en betrouwbaar in zijn of haar gedrag;
- 9) De medewerker wijst plagen en pesten te allen tijde af;
- 10) De medewerker luistert naar het kind en neemt het kind serieus;
- 11) De medewerker benadert het kind positief en let meer op de dingen die goed gaan dan op de verkeerde dingen;
- 12) De medewerker spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen.
- 13) De organisatie probeert in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen;
- 14) De ouders/verzorgers worden schriftelijk geïnformeerd over calamiteiten.

Gedragsregels specifiek gericht op grensoverschrijdend gedrag

- 1) De medewerker zorgt er voor zichtbaar te zijn voor andere volwassenen als hij/zij alleen is met een kind. De standaardregel is, dat altijd 2 leidinggevenden aanwezig zijn.
- 2) De medewerker gebruikt geen seksueel getint taalgebruik en maakt geen seksueel getinte grappen of opmerkingen;
- 3) De medewerker grijpt in als zich ongewenste situaties (dreigen) voor te doen; Er wordt actief aandacht besteed aan zelfredzaamheid en weerbaar gedrag;
- 4) Foto's, die op of rond de activiteiten worden gemaakt, worden alleen bewaard, bewerkt of verspreid met toestemming van de ouders of verzorgers van de kinderen.
- 5) De gemeente distantieert zich van beeldend en schriftelijk materiaal waarin een ander wordt voorgesteld als minderwaardig of lustobject.
Baby's in de crèche mogen geknuffeld, verschoond en getroost worden.
- 6) Tot een leeftijd van ongeveer 4 jaar (tot en met de crèche), wanneer een kind dit goed vindt, is het toegestaan het kind op schoot te nemen en te troosten wanneer de situatie daar is. Neem een kind op schoot waarbij hij/zij beide benen naar één kant heeft. Dit om geen suggesties te wekken.
- 7) Kinderen, die ouder zijn dan 4 jaar (vanaf de 1e groep zondagsschool), mogen ook getroost worden. Een arm over de schouder waarbij men naast elkaar zit/staat is toegestaan. Een aai over de

bol is algemeen aanvaardbaar. Wrijven over de bovenarm van het kind waarbij je naast of tegenover hem/haar bent is toelaatbaar.

8) Medewerkers mogen een kind niet zoenen en geen kus geven op een geschaafde arm, knie of andere lichaamsdeel! Bij ongewenst gedrag van een kind mag je wanneer woorden niet meer helpen of de situatie zo is dat er direct ingegrepen moet worden om de veiligheid van andere kinderen/medewerkers te waarborgen, mag je een kind beetpakken bij de bovenarmen en uit de situatie meenemen naar een rustige plek om te laten 'afkoelen'. Vraag een directe medewerker om hulp om verdere escalatie te verminderen of te voorkomen.

10) In algemene zin geldt voor iedere leidinggevende:

De leidinggevende eerbiedigt de persoonlijke (fysieke en geestelijke) integriteit van de ander. Hij-Zij dient zich bewust te zijn van de machtsongelijkheid die zijn positie met zich meebrengt. Hij maakt geen misbruik van de afhankelijkheid of kwetsbaarheid van degenen die aan zijn-haar leiding of zorg zijn toevertrouwd.

11) Iedere vorm van seksuele toenadering tot of intimidatie door een leidinggevende van een persoon die aan zijn-haar leiding is toevertrouwd, is een ernstige en schadelijke vorm van grensoverschrijdend gedrag. Hierbij maakt het geen verschil of de andere partij akkoord gaat of zelf het initiatief neemt. Onder seksuele toenadering of intimiteit wordt verstaan: toespelingen, woorden of daden die affectieve, seksuele of erotische gevoelens kunnen opwekken, seksuele handelingen en geslachtsgemeenschap.

12) Hij/zij is bekend met het gebruik van camera's in de diverse ruimtes van onze kerk. Hij/zij verleent hierbij toestemming om in relevante situaties deze te gebruiken om de klacht verder te onderzoeken.

Deze gedragsregels zijn met directe ingang van toepassing. In de nabije toekomst zal de gemeente van iedere nieuwe leidinggevende een Verklaring omtrent Gedrag (VOG) vragen. Met de nieuwe leidinggevende wordt door een oudste een intake gesprek gevoerd. In de periode dat deze leidinggevende werkzaam is zal het gedrag van betrokkene regelmatig worden geëvalueerd en worden, na het verlopen van de eerste VOG, geen additionele VOG's meer aangevraagd.

Wat als het misgaat?

Als je met machtsmisbruik te maken krijgt of hebt gehad, dan is het belangrijk dat je dat bespreekbaar maakt. Wij moedigen je daarom aan om hierover met iemand in gesprek te gaan. Je kunt hiervoor bij een van de oudsten van de gemeente terecht. Buiten de leidinggevende structuur van de gemeente kan je ook bij de vertrouwenspersoon terecht.

Vertrouwenspersonen binnen de gemeente.

In onze gemeente zijn vertrouwenspersonen aangesteld. Bij hem of haar kunnen (vermoedens) van misbruik gemeld worden. Een vertrouwenspersoon biedt bij een melding een luisterend oor aan de hulpvrager en informatie over stappen die gezet kunnen worden; en ondersteunt de hulpvrager bij gesprekken hierover met derden.

Meldingen kunnen worden gedaan door het aanspreken van de vertrouwenspersoon of via het mailadres dat hiervoor bekend is gemaakt. Anonieme meldingen worden niet in behandeling genomen.

De vertrouwenspersoon kan als eerste meldpunt optreden. Indien nodig, en met instemming van de hulpvrager kunnen anderen van de gemeenteleiding erbij worden betrokken. Of de vertrouwenspersoon kan verwijzen naar een extern meldpunt, of een externe hulpgever.

We hebben als gemeente i.v.m. de **gedragscodehandhaving twee vertrouwenspersonen** aangesteld, die in voorkomende gevallen de betrokken kwestie intern kan behandelen. In onze kerk zijn dit:

Naam.....

Naam.....

Ze zijn bereikbaar onder telefoonnummer: of email:

Vertrouwelijkheid

Elke melding bij de vertrouwenspersoon zal vertrouwelijk behandeld worden, maar vertrouwelijkheid mag niet gijzelen. Hiermee bedoelen wij dat wat in vertrouwen is gedeeld, de vertrouwenspersoon niet mag weerhouden om actie te ondernemen als hij of zij gezien de ernst van de zaak (bv in geval van strafbaarheid) daar reden toe ziet.

In geval van seksueel misbruik of wanneer sprake is van andere strafbare feiten zal aangifte worden gedaan bij de politie.

Vertrouwenspersonen buiten de gemeente

De VPE en Veilige Kerk en Regionale Vertrouwenspersonen.

Als gemeente zijn wij lid van de VPE en kunnen we altijd gebruik maken van de daar aanwezige expertise en informatie. De VPE heeft voor vertrouwelijke meldingen en voor vragen een meldpunt ingericht:

MELDPUNT: tel. Nr. 085-4881429 en mailadres RVP@vpe-vp.nl

Er zijn **Regionale Vertrouwenspersonen, RVP'ers**, aangesteld die vanuit het meldpunt werken maar ons ook kunnen helpen bij voorlichting, introductie en lastige vraagstukken over de Veilige Kerk. Meer informatie is te vinden op: <https://www.vpe.nl/nl/hoofdmenu/wie-zijn-wij/veilige-kerk>

De VPE is aangesloten bij **Stichting Evangelisch Meldpunt, SEM**, om als geheel (gemeenten en persoonlijke leden) aangesloten te zijn bij hét meldpunt voor de evangelische en pinksterbeweging. Dit meldpunt is te benaderen via <https://www.wijzijnsem.nl/>

Handtekening bij aanstelling in een functie

Ondergetekende verklaart hierbij dat:

Hij/zij het document 'Gedragscode veiligheid in onze gemeente' heeft gelezen en zich zal gedragen overeenkomstig deze gedragscode.

Hij/zij is zich ervan bewust is dat bij grensoverschrijdend gedrag een klacht kan worden ingediend bij de SEM en dat een procedure zal volgen overeenkomstig de Klachtenprocedure van de SEM Stichting Evangelisch Meldpunt (www.wijzijnsem.nl)

Hij/zij ook zelf een klacht kan indienen wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag door een andere leidinggevende.

Naam:

Aangesteld in de functie van:

Plaats:

Datum:

Handtekening: